

ČESKÁ REPUBLIKA

R O Z S U D E K

J M É N E M R E P U B L I K Y

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Daniely Zemanové, soudce Zdeňka Kühna a soudkyně Michaely Bejčkové v právní věci žalobce: **I. K.**, zast. Mgr. Jindřichem Lechovským, advokátem se sídlem Sevastopolská 378/16, Praha 10, proti žalovanému: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy**, odbor cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort, se sídlem Kaplanova 2055/4, Praha 4, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 10. 2016, čj. KRPA-381451-43/ČJ-2016-000022, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 15. 12. 2016, čj. 4 A 93/2016 – 36,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III.** Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Jindřichu Lechovskému, advokátu, **s e p ř i z n á v á** odměna a náhrada hotových výdajů ve výši **4114 Kč**, která bude proplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení a vymezení sporu

[1] Žalobce dne 16. 9. 2016 kontrolovala hlídka Policie a na její výzvu nepředložil cestovní doklad. Uvedl své jméno, datum narození a státní příslušnost, jeho totožnost

nicméně nebyla na místě ověřena. Žalobce uvedl, že do České republiky přicestoval na základě polského schengenského víza a cestovní doklad mu byl přibližně před třemi týdny ukraden.

[2] Při podání vysvětlení a následném výsledku žalobce doplnil, že do České republiky přicestoval přibližně v červenci 2015 a od té doby tu žije nepřetržitě. Polské vízum získal na Ukrajině, nepamatoval si přesně, kdy to bylo, jeho platnost skončila zřejmě v červenci 2016. Cestovní doklad mu byl ukraden asi před dvěma měsíci, krádež nikde nehlásil ani ztrátu cestovního dokladu nijak neřešil. V P. bydlí po celou dobu na stejném místě u své kamarádky, blízko stanice H., přesnou adresu si však nepamatuje. Nájemní smlouvu uzavřenou nemá, v bytě není hlášen k pobytu, majitel bytu však o něm ví, má tam veškeré své osobní věci. K podmínkám pro případné uložení zvláštních opatření za účelem vycestování zopakoval, že adresu, na které bydlí, si nepamatuje a finanční prostředky na složení záruky nemá. Je si vědom, že na území České republiky pobývá neoprávněně, včetně důsledků, které z toho pro něj plynou.

[3] Žalovaný od Krajského ředitelství policie Moravskoslezského kraje obdržel informaci, že na jméno žalobce bylo na konzulátu ve Lvově vydáno vízum pro účely výkonu zaměstnání s platností od 11. 2. 2016 do 5. 11. 2016. Vzhledem k tomu, že uvedené zjištění bylo v rozporu s výpovědí žalobce a současně měl žalovaný stále pochybnosti o žalobcově totožnosti, zajistil žalovaný žalobce rozhodnutím ze dne 16. 9. 2016 za účelem správního vyhoštění podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky.

[4] Žalobce téhož dne doplnil svoji předchozí výpověď s tím, že se dříve spletl a uvedl špatné údaje. Uvedl, že vízum obdržel asi 20. 3. 2015 na Ukrajině v Užhorodu na polské ambasádě, jednalo se o pracovní vízum na jeden rok, jeho platnost skončila asi v březnu 2016. Potom z Ukrajiny na začátku roku 2015 odcestoval. Pas, ve kterém měl vylepeno vízum, mu byl asi v srpnu 2015 ukraden, od té doby pas neměl; odcizení nikde nehlásil. Od začátku dubna 2015 nepřetržitě pobývá v České republice, na Ukrajině byl naposledy v roce 2015. Před tímto vízem měl ještě jiné vízum, také polské, na dobu 6 měsíců. Měl jej vylepené v témže cestovním dokladu.

[5] Žalobce podal v zařízení pro zajištění cizinců žádost o mezinárodní ochranu. Rozhodnutím ze dne 22. 9. 2016 byl žalobce zajištěn podle § 46a zákona č. 325/1999 Sb., o azylu; žalovaný proto zajištění v režimu zákona o pobytu cizinců ukončil v souladu s § 127 odst. 1 písm. f) zákona.

[6] Žalobce vzal žádost o mezinárodní ochranu zpět, Ministerstvo vnitra proto řízení o této žádosti zastavilo. Žalovaný rozhodnutím ze dne 11. 10. 2016 žalobce znovu zajistil za účelem správního vyhoštění, a to podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Důvodem pro zajištění byly přetrvávající pochybnosti o žalobcově totožnosti a změny v jeho výpovědi ohledně ztráty pasu a platnosti polských víz. Žalobce pobýval na území České republiky bez platného cestovního dokladu a platného víza, ztrátu pasu však nikde nehlásil ani se nepokoušel si obstarat nový. Dle žalovaného tedy existovala důvodná obava, že by žalobce mohl ztěžovat výkon správního vyhoštění.

pokračování

[7] Žalovaný nepokládal za splněné ani předpoklady pro uložení zvláštních opatření dle § 123b zákona o pobytu cizinců, neboť jejich uložení by bylo nejen neúčelné, ale rovněž nemožné. Žalobce není nikde hlášen k pobytu ani si nepamatuje adresu, na které se zdržuje, finanční prostředky na složení záruky nemá. S ohledem na žalobcův přístup k dodržování zákonných povinností neměl žalovaný důvěru, že by se žalobce dobrovolně podrobil uloženému správnímu vyhoštění a z území České republiky vycestoval.

[8] Žalobce podal proti rozhodnutí o zajištění ze dne 11. 10. 2016 žalobu. Městský soud se ztotožnil se závěrem žalovaného a podané žalobě nevyhověl.

II. Kasační stížnost

[9] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku městského soudu kasační stížnost.

[10] V prvé řadě nesouhlasí s názorem žalovaného a městského soudu, že v jeho případě nebyly dány podmínky pro použití mírnějších opatření dle § 123b a § 123c zákona o pobytu cizinců, a považuje paušální odmítnutí těchto opatření za nesprávné.

[11] Míra protiprávního jednání, kterého se měl stěžovatel dopustit, nemůže vést bez dalšího k závěru, že nebude s žalovaným řádně spolupracovat a dobrovolně neodcestuje. Jediným proviněním stěžovatele byl jeho nelegální pobyt na území České republiky, nikdy neporušil žádné správní rozhodnutí ani se nedopustil trestného jednání. Nelze tedy učinit závěr, že stěžovatel již v minulosti vzbudil svým jednáním nedůvěru žalovaného a bylo nutné jej zajistit.

[12] Možností uložení zvláštních opatření se žalovaný zabýval pouze zběžně. Žalovanému muselo být zřejmé, že stěžovatel pobýval na území České republiky delší dobu a zjevně se nejednalo o bezdomovce. Závěr, že stěžovateli nelze uložit opatření spočívající v nahlášení adresy pobytu, založil žalovaný pouze na tom, že si stěžovatel adresu nepamatuje. Žalovaný však mohl stěžovateli umožnit, aby např. telefonicky kontaktoval svoji kamarádku a adresu pobytu tímto způsobem zjistil.

[13] Stěžovatel je dále přesvědčen o nezákonnosti samotného zajištění. Zopakoval, že v minulosti žádné správní rozhodnutí nemařil, rovněž uvedl, že Českou republiku opustil dobrovolně. S žalovaným spolupracoval, uvedl potřebné údaje pro realizaci svého vyhoštění, rovněž vzal zpět svoji žádost o mezinárodní ochranu, aby urychlil své vycestování. Tím dal jasně najevo, že realizaci správního vyhoštění nehodlá mařit, naopak prokázal, že se snaží výkon správního rozhodnutí ulehčit a uspišit.

[14] Na základě shora uvedeného stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil.

[15] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[16] Kasační stížnost je podle ustanovení § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a podle jejího obsahu jsou v ní namítány důvody podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b), tj. nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení a vada řízení před správním orgánem. Rozsahem a důvody kasační stížnosti je Nejvyšší správní soud podle ustanovení § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. vázán.

[17] Stěžovatel byl zajištěn dle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, který stanoví, že *[p]olice je oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jemuž bylo doručeno oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění anebo o jehož správním vyhoštění již bylo pravomocně rozhodnuto nebo mu byl uložen jiným členským státem Evropské unie zákaz vstupu platný pro území členských států Evropské unie a nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, pokud je nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, zejména tím, že v řízení uvedl nepravdivé údaje o totožnosti, místě pobytu, odmítl tyto údaje uvést anebo vyjádřil úmysl území neopustit nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání.*

[18] Stěžovatel nesouhlasil se závěrem žalovaného a městského soudu, že nesplňoval podmínky pro uložení zvláštního opatření.

[19] Zvláštní opatření za účelem vycestování cizince z území upravuje § 123b zákona o pobytu cizinců a jsou jimi:

- a) povinnost cizince oznámit policii adresu místa pobytu, zdržovat se tam, každou jeho změnu oznámit následující pracovní den policii a ve stanovené době se na adrese místa pobytu zdržovat za účelem provedení pobytové kontroly,*
- b) složení peněžních prostředků ve volně směnitelné měně ve výši předpokládaných nákladů spojených se správním vyhoštěním (dále jen „finanční záruka“) cizincem, kterému je zvláštní opatření za účelem vycestování uloženo; peněžní prostředky za cizince může složit státní občan České republiky nebo cizinec s povoleným dlouhodobým anebo trvalým pobytem na území (dále jen „složitel“), nebo*
- c) povinnost cizince osobně se hlásit policii v době policií stanovené.*

[20] Navazující ustanovení § 123c zákona o pobytu cizinců, kterého se v obecné rovině dovolává stěžovatel, upravuje podrobnosti týkající se složení finanční záruky. Stěžovatel před správním orgánem vypověděl, že finančními prostředky pro složení finanční záruky nedisponuje, opatření uvedené pod písm. b) citovaného ustanovení tedy žalovaný z povahy věci uložit nemohl. Stěžovatel konkrétně poukazuje především na opatření uvedené pod písm. a) citovaného ustanovení, tedy povinnost cizince oznámit policii adresu místa pobytu a zdržovat se tam za účelem provedení pobytové kontroly.

[21] Nejvyšší správní soud považuje za vhodné především zdůraznit, že žalovaný rozhodoval o zajištění stěžovatele v situaci, kdy neměl ověřenou jeho totožnost.

pokračování

V takovém případě lze klást vyšší nároky na věrohodnost, správnost a úplnost údajů, které správnímu orgánu cizinec poskytuje. Stěžovateli lze jistě dát za pravdu, že žalovanému sdělil své jméno, datum narození a v řízení s žalovaným plně spolupracoval. Na druhou stranu svoji identitu nemohl prokázat úředním dokladem, uvedl rozporuplné informace ohledně ztráty svého cestovního dokladu, příjezdu do České republiky a platnosti víza. Tyto stěžovatelem měněné údaje v žalovaném oprávněně vzbudily pochybnosti, zda totožnost udávaná stěžovatelem je pravá.

[22] Posouzení, zda správní orgán přistoupí k uložení zvláštního opatření, nezahrnuje pouze subjektivní postoj cizince, zda by byl schopen a ochoten se danému opatření podrobit, ale předpokládá objektivní hodnocení celkové situace správním orgánem, na kterém leží odpovědnost rozhodnout, zda uložené opatření splní svůj účel. Stěžovatel v daném případě nebyl schopen žalovanému sdělit, na jaké adrese se v České republice zdržuje, přestože dle svého tvrzení na tomto místě pobýval již více než rok. Sám bližší údaje o místě svého pobytu na území České republiky neuvedl, nesdělil, jak se jeho kamarádka, u které měl bydlet, jmenuje, ani nenavrl, že by bylo možné ji telefonicky kontaktovat. Tuto iniciativu nelze bez dalšího přenášet na žalovaného, jestliže sám stěžovatel neposkytl žalovanému pro určení svého místa pobytu dostatek indicií.

[23] Nejvyšší správní soud se za této skutkové situace ztotožnil se závěrem žalovaného i městského soudu, že nebyly splněny podmínky pro uložení některého ze zvláštních opatření dle § 123b zákona o pobytu cizinců. Žalovaný ve smyslu § 123b odst. 3 zákona o pobytu učinil správný závěr, že uložení zvláštního opatření by mohl být ohrožen výkon správního vyhoštění.

[24] Stěžovatel dále zpochybňoval splnění podmínek pro zajištění dle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Poukázal především na to, že nevyjádřil jakýkoliv úmysl mařit výkon správního vyhoštění, s žalovaným spolupracoval a pro snazší průběh správního řízení dokonce vzal zpět svoji žádost o mezinárodní ochranu.

[25] Nejvyšší správní soud se i v tomto případě ztotožnil se závěrem žalovaného i městského soudu ohledně naplnění podmínek pro zajištění stěžovatele. Důvody pro zajištění stěžovatele se do značné míry shodují s důvody, pro které žalovaný v daném případě neuložil žádné ze zvláštních opatření. Žalovaný neměl najisto postavenu totožnost stěžovatele a stěžovatel uváděl rozporné informace ohledně ztráty pasu a platnosti víza. Nadto žalovaný poukázal na skutečnost, že stěžovatel pobýval na území České republiky nelegálně a ztrátu svého cestovního dokladu dlouhodobě neřešil. Žalovaný měl proto obavu, že by stěžovatel mohl ztěžovat průběh správního vyhoštění, zcela oprávněně.

[26] Důvody pro zajištění stěžovatele nelze odvíjet od jeho procesního postupu v řízení o mezinárodní ochraně. Městský soud v této souvislosti správně uvedl, že řízení o mezinárodní ochraně je zcela jiné řízení a z postupu stěžovatele nelze bez dalšího dovozovat, že se hodlá dobrovolně vrátit do vlasti. Nejvyšší správní soud se s tímto závěrem ztotožňuje a dodává, že řízení o žádosti stěžovatele o mezinárodní ochranu není v řízení o zajištění předmětem přezkumu. Stejně jako v řízení o zajištění cizince nelze zkoumat motivaci, která cizince vedla k podání žádosti o mezinárodní ochranu, a kladně

hodnotit případné zpětvzetí žádosti, nelze ani žádnému cizinci *a contrario* přičítat k tíži, že žádost o mezinárodní ochranu podal a vyčkal na její vyřízení. Požádat o mezinárodní ochranu je právem každého cizince, důvody pro zajištění proto musí být posuzovány bez vazby na jeho procesní postup v řízení o mezinárodní ochraně.

IV. Závěr a náklady řízení

[27] Stěžovatelem uplatněné kasační námitky nebyly ve vztahu k napadenému rozsudku městského soudu shledány důvodnými, v řízení nebyly shledány ani jiné nedostatky, ke kterým Nejvyšší správní soud dle § 109 odst. 4 s. ř. s. přihlíží z úřední povinnosti, kasační stížnost byla proto v souladu s § 110 odst. 1, větou poslední, s. ř. s. zamítnuta.

[28] Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení ve věci úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovanému, jak vyplývá z obsahu spisu, náklady v tomto řízení nevznikly, Nejvyšší správní soud proto rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

[29] Ustanovenému advokátovi se dle § 35 odst. 8 s. ř. s. s přihlédnutím k § 7 bodu 5, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. d) a § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), přiznává odměna za zastupování 3 100 Kč za jeden úkon právní služby (sepsání kasační stížnosti) a paušální náhrada hotových výdajů 300 Kč, celkem částka 3 400 Kč. Ustanovený advokát je plátcem DPH, Nejvyšší správní soud proto přiznanou odměnu zvýšil o tuto daň, tedy na částku 4 114 Kč, která bude proplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. března 2017

Daniela Zemanová
předsedkyně senátu